

Název příspěvku

**Zavádění metody skupinové reflexe Wanda z pohledu českých učitelů
(Implementation of the co-reflection method Wanda from the perspective of
Czech teachers)**

Klíčová slova v ČJ

Metoda Wanda, skupinová reflexe, profesní učící se komunita, Balintovská skupina, doceňující výzkum

Klíčová slova v AJ

Wanda method, group reflection, professional learning community, Balint group, appreciative inquiry

Cíle v ČJ

Cílem výzkumu bylo empiricky ověřit, jaký potenciál má metoda skupinové reflexe Wanda v kontextu české školy. Za nejzásadnější podmínku pro systematické zavádění Wandy považujeme vnitřní motivaci učitelů se skupinových reflexí účastnit, proto jsme se rozhodly zaměřit pozornost především na ně, jejich pohled a perspektivu.

Teoretická východiska v ČJ

Existuje mnoho způsobů, jak profesně rozvíjet učitele. V zahraničí je často zmiňována potřeba proměnit školu v profesní učící se komunitu, která by umožnila vzájemnou spolupráci, emoční podporu a osobní růst učitelů (DuFour a Eaker, 1998). Jedním z nástrojů, jak rozvíjet učitele a současně pomáhat budovat takovou komunitu, je skupinová reflexe. Způsob učení se pomocí reflektování vlastního jednání popisuje Korthagen (2001) modelem ALACT. Podobný model používá i metoda Wanda, kde tímto cyklem prochází celá skupina a dochází ke kolektivnímu učení. Ukazuje se, že kolektivní učení zaměřené na reflexi praxe má pozitivní dopad na rozvoj učitelů a kvalitu školy (Hord, 2004). Reflektivní metoda Wanda má svá východiska v Balintovské skupině, její forma je však upravena pro školní prostředí a liší se využitím doceňujícího výzkumu (Cooperider, 1987, Bushe 2011), který hraje v celém procesu reflexe klíčovou roli.

Metodologie v ČJ

Šetření mělo povahu kvalitativního výzkumu. Výzkum měl dvě části: předvýzkum a výzkum samotný. V první fázi bylo využito zúčastněné pozorování a dotazníkové šetření, které pomohly identifikovat stěžejní oblasti zkoumání v hlavní části výzkumu,

pro kterou byla data sebrána prostřednictvím hloubkových rozhovorů s účastníky skupinových reflexí Wanda. Rozhovor byl polostrukturovaný a byl realizován s devíti účastnicemi setkání. Audiozáznamy rozhovorů byly následně přepsány a posléze kódovány třemi autorkami výzkumu. Pro podrobnou analýzu textu byla zvolena metoda otevřeného kódování.

Závěry v ČJ

Analýza rozhovorů ukázala, že na metodě Wanda učitelé nejvíce oceňují posílení vzájemné sebedůvěry a sounáležitosti v profesní skupině. Dále považují za pozitivní, že se díky ní vytváří prostor pro sdílení a řešení problémů a že umožňuje nahlédnout obtížné situace z různých perspektiv. Metoda přispívá také k rozvoji sebepoznání a dovednosti reflektovat. Rizika učitelé sledovali v neochotě některých účastníků svůj problém i nápady sdílet nebo v nedostatečném zájmu cizí případy řešit. Dalším úskalím byla také náročnost popsat jádro problému i riziko stereotypu, tedy opakování podobných případů.

Souhrn příspěvku v AJ

The aim of the research was to verify the potential of the co-reflection method Wanda in the context of a Czech school. The analysis of the interviews shows that most teachers appreciate the strengthening of mutual trust and belonging in a professional learning community. It also creates space for sharing and solving problems and enables to view difficult cases from different perspectives. The method also contributes to the development of self-knowledge and personal development mainly through structured reflection. However, it has also several risks: reluctance of some participants to share their problems and ideas, limited interest in other participants' cases and difficulty to describe the core of the problem. One of the challenges is also a fact that teachers may bring similar cases to the sessions which may cause certain feeling of stereotypization.

Bibliografie

- Dufour, R., & Eaker, R. (1998). Professional learning communities at work: Best practices for enhancing student achievement. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Hord, S. M. (2004). Professional learning communities: An overview. In Learning together, leading together: Changing schools through professional learning communities (Shirley Hord, Ed.). New York: Teachers College Press, 5-14.
- Korthagen, F. A. J., Kessels, J., Koster, B., Lagerwerf, B., & Wubbels, T. (2001). Jak spojit praxi s teorií: Didaktika realistického vzdělávání učitelů. Brno: Paido.